

YK:N
USKONTOJEN
JA KATSOMUSTEN
YHTEISYMMÄRRYSVIIKKO

HELMIKUUN 1. VIIKKO

**Kasvatusmateriaaleja ja vinkkejä varhaiskasvatukseen, esi- ja
perusopetukseen sekä lukioihin**

**YK:n uskontojen ja katsomusten
yhteisymmärrysviikko 2021**

#dialogissaympäristönkanssa

Päivänavaus YK:n uskontojen ja katsomusten yhteisymmärrysviikolla

Huom! Yhteisymmärrysviikolla järjestettävä lenkkipolkukampanja esittelee myös eri katsomusten sitaatteja.

Helmikuun ensimmäisellä viikolla vietetään YK:n uskontojen ja katsomusten yhteisymmärrysviikkoa. Tänä vuonna (2021) Suomessa on päätetty viettää sitä teemalla ”Dialogissa ympäristön kanssa”. Teemalla on kaksi merkitystä. Toisaalta kiinnitetään huomiota siihen, että moninaisia uskontoja ja muita katsomuksia voi olla ihan lähiympäristössämme, jos vain olemme valmiita huomaamaan ne ja kuuntelemaan toinen toistamme. Toisaalta nostetaan esiin eri uskontojen ja muiden katsomusten yhteistä huolta luonnosta ja ympäristöasioista.

Jos olet joskus ajatellut, että uskonnoissa on se vika, että ne yllyttävät ihmisiä toisiaan vastaan, kannattaa huomata myös muita puolia. Uskontojen ja muiden katsomusten maailmassa on monenlaisia käsityksiä maailmankaikkeudesta ja hyvästä elämästä, mutta se ei estä niitä tarvittaessa yhdistämään voimiaan kaikkia huolettavien asioiden hyväksi. Yksi tällainen asia on ympäristö.

Seuraavaksi luen eri katsomusten edustajien ajatuksia siitä, mitä heidän katsomuksensa opettaa suhteesta ympäristöön. Kunkin katsomuksen ympäristöajattelusta voisi tietysti kirjoittaa pitkästikin, mutta tällaisia asioita ihmiset ovat kysyttäessä nostaneet esille.

(Näistä voi valikoida esimerkiksi koulussa vaikuttavia uskontoja tai muilla perusteilla sopivimmat.)

Buddhalaisuudessa ajatellaan että ei ole olemassa erillisyyttä. Kaikki ihmiset, eläimet, puut ja kasvit samoin kuin ilmasto, meret ja maaperä ovat kaikki syvästi yhteydessä toisiinsa ja toisistaan riippuvaisia. Jos vahingoitamme luontoa, vahingoitamme samalla itseämme.

Humanismi on yksi uskonottomista katsomuksista. Sen mukaan on syytä pitää mielessä, että ihminen tarvitsee luontoa, mutta luonto ei välttämättä tarvitse ihmistä. Ihminen on katsonut oikeudekseen hyödyntää luontoa tavalla, mikä on järkyttänyt luonnon tasapainoa niin, että ihmiskunnan selviytymiseksi tarvitaan vahvoja tekoja.

Bahá’i-uskon mukaan maapallo on vain yksi maa ja ihmiskunta sen kansalaiset. Ihmiskunnan ja luonnon hyvinvointi ja tasapaino ovat erottamattomasti toisistaan riippuvaisia.

Kristinuskon mukaan koko maailma on Jumalan luoma, kaunis ja ihmeellinen taideteos. Kristitty osoittaa teoillaan, että kunnioittaa tätä lahjaa parhaansa mukaan.

Hindulaisuudessa ajatellaan, että Jumala on sekä maailmassa että maailman ulkopuolella. Maailma tulee hänestä, se lepää hänessä ja häneen se aikanaan palaa -- myöhemmin ilmaantuakseen uudestaan, ikuisissa sykleissä. Luonnon rakastaminen on Jumalan rakastamista.

Islamissa luonnonvarojen suojeleminen on osa Jumalan palvontaa. Profeetta Muhammadin oppien mukaan veden liikakulutus on pahasta samoin kuin muiden luonnonvarojen tuhlaaminen. Eläimiä ei saa tappaa kuin ravinnoksi eikä puita saa katkoa kuin tarpeeseen.

Juutalaisuudessa opetetaan, että ihmisen hyvinvointi on suorassa suhteessa luonnon hyvinvointiin. Tooran mukaan ihmisen tulee pitää huolta luomakunnasta ikään kuin Jumalan apulaisena.

Kuten huomaat, eri katsomusten edustajien kuvauksissa on eroja, mutta myös paljon samaa. Tällainen yhteinen pohja antaa hyvät lähtökohdat eri katsomuksille tehdä yhteistyötä ympäristön hyväksi. Yllättikö tämä sinua? Tuliko muita yllätyksiä? Opitko uutta? Tällä yhteisymmärrysviikolla kaikki haastetaan avoimeen vuorovaikutukseen ympäristön ihmisten kanssa, oppimaan ja toimimaan ympäristön parhaaksi.

Vinkkejä päiväkotiin ja alakouluun

Juhlakaruselli

Karuselli juhlaperinteisiin tulossa helmikuussa 2021! Hankkeessa tuotetaan juhlakaruselli kouluille, joka pohjautuu kestävän kehityksen ja aineettoman kulttuuriperinnön yhdistävään kompassiin.

Karuselli tuo uuden, pedagogisesti perustellun työkalun aineettoman kulttuuriperinnön käsittelyyn. Karusellin vahvuutena on keskustelun herättäminen ja pedagogisesti relevanttien seikkojen nostaminen keskusteluun. Tavoitteena on antaa uusia välineitä käsitellä aineetonta perintöä ja omaa identiteettiä prosessissa.

Lisätietoa tulossa pian osoitteessa: <https://dialogikasvatus.fi/material/juhlakaruselli/>

Dialogin aakkoset

Dialogin aakkoset on pedagoginen materiaali dialogitaitojen vahvistamiseen. Materiaali sisältää tulostettavan julisteen, tekstejä ja tehtäviä sekä lisätietoa kasvattajille.

<https://dialogikasvatus.fi/material/dialoginaakkoset/>

Uskallus –tarinat (suositellaan alakouluihin)

Materiaalin tavoitteena on tehdä uskontoja ja katsomuksia tutummaksi lyhyiden tarinoiden avulla. Tarinoita voidaan käyttää lähiopetuksessa virittämään keskustelua katsomuksiin liittyvistä aiheista tai etäopetuksessa herättämään oppilaan ajatuksia, kokemuksia ja kysymyksiä eri katsomuksista.

<https://blogs.helsinki.fi/uskallus-hanke/uskallus-tarinat/>

Vinkkejä yläkouluun

Uskonto- ja katsomusdialogilla yhteiskuntarauhaa meillä ja muualla

Linkin takaa löydät perusteita ja tuntirungon siitä, mitä on dialogi ja millaisella puheella pyritään ymmärtämään toisia.

https://dialogikasvatus.fi/wp-content/uploads/2020/02/tunninrunko_1.pdf

Hyvä kuva, paha kuva

Tässä harjoituksessa omaa maailmankatsomusta käsitellään valokuvauksen keinoin. Ryhmän jäsenet tarkkailevat ympäristöään kuvaten asioita, jotka edustavat heille hyvää tai pahaa. Kuvien merkitykset kuvattavalle itselleen puretaan ryhmässä ja kuvista voidaan käydä dialogia miksi juuri jokin tietty asia edustaa tietylle ihmiselle hyvää tai pahaa hänen maailmassaan.

Kuvista voidaan myös järjestää näyttely, jolloin dialogi ei jää ainoastaan ryhmän keskeiseksi vaan laajenee katsojien väliseksi. Harjoitus tuo esille sekä yksilölliset että kulttuuriset eroavaisuudet maailmankatsomuksissa ja mahdollistaa toiseuden ymmärtämisen syvemmällä tasolla. Kuvien kautta katselija pääsee hetkeksi katsomaan asioita toisen silmin.

(Harjoitus Sirpa Okulov, teoksesta Uskontodialogi, 2010)

QR -KODIKÄVELY (suositellaan myös lukioihin)

Vuoden 2021 yhteisymmärrysviikon teemana on "Dialogissa ympäristön kanssa".

Lenkkipolulle on sijoitettu qr -koodeja joita skannaamalla pääsee lukemaan eri katsomuksien sitaatteja ympäristöön ja luontoon liittyen.

Materiaali tulossa pian osoitteessa: <https://dialogikasvatus.fi/material/qr-koodikavely/>

Vinkkejä lukioihin

Agenda 2030 -kehitysohjelma

YK:n uudella Agenda 2030 -kehitysohjelmalla on vallankumouksellinen ydin – universaalisuus. Uusi kehitysohjelma sisältää kaikkia maailman maita koskevat 17 kestävän kehityksen tavoitetta.

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLdLTLIRMRBfjGOFmAAUaWL32ubknmKdXd>

https://www.youtube.com/watch?v=tV1e1ZOSNTY&feature=emb_logo&ab_channel=Suomenulkoministeri%C3%B6